

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.dis@regeringskansliet.se

Datum:
2026-04-08

Kontakt: Peter Takacs
E-mail: Peter.Takacs@vattenfall.com

Telefon: 0706-185745

Diarienummer: Fi2025/02424**Remissvar avseende: Remiss av betänkandet Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur SOU 2025:110**

Vattenfall är ett ledande energiföretag på den europeiska marknaden som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi arbetar för en framtid där det är möjligt för alla att leva fossilfritt och vi ser bortom vår egen bransch för att ta reda på var vi verkligen kan göra skillnad. Tillsammans med våra samarbetspartner tar vi på oss ansvaret för att hitta nya och hållbara sätt att elektrifiera transporter och industri. Vattenfall ägs av svenska staten.

Vattenfall AB har valt att nyttja möjligheten att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Vattenfall välkomnar utredningen som föreslår nödvändiga anpassningar och kompletterande författningsbestämmelser med anledning av EU:s Gigabitinfrastrukturförordning (Gigabit Infrastructure Act, GIA). Den snabbt ökande efterfrågan på snabb, stabil och dataintensiv uppkoppling inom EU, driven av bland annat molnbaserade tjänster, datacenter och artificiell intelligens, ställer höga krav på såväl digital infrastruktur som på ett ändamålsenligt och modernt regelverk. En effektiv utbyggnad av gigabitnät och andra högkapacitetsnät förutsätter därför en översyn och modernisering av befintliga regler, inklusive förenklingar av tillstånds- och byggprocesser.

Utredningen är av stor betydelse för flera delar av Vattenfallkoncernen, inte minst Vattenfall Eldistribution genom bolagets omfattande elnätsinfrastruktur, men den berör även våra produktionsanläggningar. Vattenfall förvaltar i dag både aktiv utrustning i egenägd infrastruktur samt passiv infrastruktur i form av optoanläggningsdelar, teknikbyggnader och radioinfrastruktur såsom master och torn. Därmed kan GIA, med sitt fokus på delad användning av fysisk infrastruktur, samförläggning, samordning med offentliga markarbeten samt förenklade administrativa rutiner, få direkt påverkan på verksamheten.

Vattenfall har analyserat utredningens förslag utifrån ett anläggnings- och fastighetsförvaltningsperspektiv. I det följande redogör Vattenfall för identifierade risker, konsekvenser och förvaltningsmässiga utmaningar kopplade till samförläggning och tillträde till framför allt elnätsinfrastruktur, med särskilt fokus på regionnätanläggningar. Bedömningarna

utgår från vårt ansvar för leveranssäkerhet, säker drift och långsiktig förvaltning av samhällskritisk infrastruktur.

Vattenfall har i grunden en restriktiv hållning när det gäller tillträde till verksamhetens anläggningar, men ser samtidigt positivt på ett gemensamt EU-perspektiv på området och välkomnar generella förtydliganden av gällande regelverk i syfte att förenkla processer och skapa ökad förutsebarhet. Samtidigt bedömer Vattenfall att ytterligare klargöranden krävs i flera delar av författningsförslagen, särskilt avseende hur dessa ska införas och tillämpas i nationell lagstiftning, exempelvis vad gäller funktion och ansvar för en central informationspunkt. I dagsläget är det svårt att fullt ut överblicka hur förslagen kommer att påverka berörda delar av verksamheten. Vattenfall vill även understryka vikten av fortsatt dialog med andra berörda infrastrukturägare och branschaktörer i samband med implementeringen av regelverket. Detta för att säkerställa en ändamålsenlig, proportionerlig och samhällsekonomiskt effektiv tillämpning.

Vattenfall har delat upp remissvaret inom tre sektorer vilka är; *Anläggning- och fastighetsförvaltning, Tillstånd och rättigheter och Operational Technology* och som återges nedan.

1. Anläggning- och fastighetsförvaltning

Vattenfall Eldistribution har i dag viss samförlagd infrastruktur i enstaka ledningsstråk och kabelrör. Samtidigt saknas i nuläget, ur Vattenfall Eldistributions perspektiv, full insyn i hur sådan samförläggning i praktiken påverkar oss och våra befintliga anläggningar. Ur ett anläggningsförvaltningsperspektiv kan dock ett antal tydliga risker och konsekvenser identifieras.

Drift- och leveranssäkerhet i regionnätet

Vattenfall Eldistributions övergripande målsättning är att undvika avbrott i regionnätet och upplåter inte luftkanalisation eller markkanalisation i regionnätet. Detta eftersom avbrott i regionnätet får omfattande konsekvenser för samhällskritiska kunder, elmarknadens funktion och totalförsvarets intressen. Tidigare erfarenheter av samförläggning i nära anslutning till regionnätsanläggningar visar tydligt att det föreligger en reell risk för störningar, avbrott och ökade reparationsbehov.

Risker kopplade till markförlagd samförläggning

Även små markarbeten i närheten av regionnätskablar innebär betydande risker.

- Vid arbeten inom en meters avstånd krävs normalt avbrott (spänningslöshet) samt aktiv bevakning.
- Vid arbeten inom två meters avstånd krävs bevakning av Vattenfall Eldistribution.

Avgrävningar är en av de vanligaste orsakerna till elavbrott i Sverige. Att tillåta extern infrastruktur i direkt närhet till bolagets kablar innebär därför en förhöjd, kontinuerlig avbrottsrisk under hela anläggningens livslängd. Därutöver behöver externa aktörer ofta agera skyndsamt vid egna fel. Denna typ av akuta grävsatser i närheten av regionnätskablar ökar risken för incidenter ytterligare och är svår att förena med bolagets säkerhets- och driftkrav.

Samförläggning i luftledningsmiljö

Samförläggning av optokabel i Vattenfall Eldistributions regionnätluftledningar medför flera konsekvenser:

- Avbrott krävs både vid installation av optokabel och vid felavhjälpning.
- Erfarenheter från egen optokabel visar att kabeln utsätts för slitage och skador och behöver bytas med jämna mellanrum – något som alltid kräver avbrott i elnätet.
- Vid reparationsinsatser på elledningen är risken stor att optokabeln skadas, vilket leder till dubbel problematik i form av avbrott på opton samt försvårad reparation av elnätsanläggningen.

I vissa fall har dessutom reparationer av bolagets egna ledningar försvårats av att den samförlagda optokabeln inte kunnat tas ur drift, till följd av dess egen prioritet som samhällsviktig infrastruktur.

Samförläggning med luftledning innebär därmed ökad komplexitet, högre reparationskostnader och mer omfattande driftstörningar över tid.

Nyttjande av Vattenfall Eldistributions byggnader

I regel är Vattenfall Eldistributions byggnader ej lämpade för att husera annan infrastruktur än bolagets egna. Detta beror främst på att byggnaderna utgör driftbyggnader innanför stationernas skalskydd.

Det finns emellertid undantag, exempelvis äger Vattenfall ett antal äldre så kallade "elkyrkor" som i dag saknar koppling till elnätet eftersom verksamheten har flyttat ut. Dessa byggnader står ofta tomma eller används för materialförvaring. Samtidigt är denna typ av byggnad kostsam att underhålla, och Vattenfall har planer på att på sikt avveckla dem. Mot denna bakgrund bör byggnaderna inte "låsas" genom installation av externt ägd utrustning. Vattenfall föreslår därför att eventuella uthyrningsavtal villkoras så att de upphör i samband med avveckling av aktuell byggnad.

Förvaltning, livscykelkostnader och påverkan på anläggningsförvaltning

Ur ett anläggningsförvaltningsperspektiv bedömer Vattenfall att utredningens förslag innebär följande:

- Ökade förvaltningskostnader till följd av fler samordningsbehov, mer kontroll och fler avbrott.
- Försämrad planeringshorisont, eftersom externa aktörers felavhjälpning kan tvinga fram oplanerade åtgärder.
- Ökad risk för oplanerat underhåll, direkt kopplat till närliggande arbeten eller samförlagd utrustning.
- Försvårade möjligheter att uppfylla krav på leveranssäkerhet, särskilt i regionnätet där konsekvenserna av avbrott är betydande.

Vattenfalls samlade bedömning är därför att samförläggning nära elnätsverksamhetens anläggningar, framför allt regionnätanläggningar, både i mark och luft, innebär betydande

risker för leveranssäkerheten, försvårar underhållsarbeten och leder till ökade livscykelkostnader för bolagets elnätsanläggningar.

2. Tillstånd och rättigheter

Vattenfall förutsätter att respektive verksamhetsutövare har sina egna miljötillstånd och fastighetsrättsliga rättigheter för anläggningar. Andra aktörer kan generellt inte nyttja Vattenfall Eldistributions tillstånd och rättigheter avseende elnätsanläggningar.

Vattenfall tolkar dock att det enligt *SOU 2025:110 kap. 9.2* föreslås att Vattenfall Eldistribution av "nätoperatör" kan åläggas att söka de tillstånd som krävs för tillträde till bolagets anläggningar. I ett scenario där exempelvis ett telekombolag begär tillträde till elnätsägarens stolplinjer eller kanalisation och särskilda tillstånd krävs för att möjliggöra detta, innebär lagförslaget att en tydlig del av ansvaret för tillståndssökande flyttas till infrastrukturägaren (nätoperatören), i de fall endast denne kan ansöka. Ur Vattenfall Eldistributions perspektiv innebär detta en ökad administrativ börda. Bolaget efterfrågar även ett förtydligande kring vilka tidsfrister som i sådana fall ska gälla för nätoperatören.

I nuläget kan Vattenfall inte tydligt se några koncessions- eller till det relaterade tillståndssituationer där Vattenfall Eldistribution är den enda parten som kan söka ett särskilt tillstånd för att bereda en operatör tillträde. Operatören kommer visserligen normalt sett betraktas som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening, i vilket fall operatören då själv har full möjlighet att anmäla/ansöka. Utöver detta finns det heller inte någon koncessionsplikt för operatörens verksamhet. Att operatören under vissa förutsättningar kan "tvinga" sig in i anläggningarna har just med tillträde att göra och inte tillåtlighet, vilket det sistnämnda generellt rör sig om i bl.a. koncessionssammanhang eller enligt ellagen eller tillstånd och anmälningar enligt t.ex. miljöbalken. Operatörens tillträde, eventuellt mot Vattenfall Eldistributions vilja, kan eventuellt t.ex. fördröja bolagets färdigställande av särskilda anläggningar om operatören tvingar sig in i ett skede som gör att bolaget måste avvakta med färdigställande.

3. Operational Technology

Vattenfall har aktiv utrustning inom egenägd infrastruktur och i särskilda fall även hos extern part. Detta bedöms inte påverkas av förordningen annat än att utrustningen kan påverka ett utrymmes förmåga att ge aktivt tillträde enligt förordningens regler. Vattenfall Eldistribution har egenägd, passiv infrastruktur i form av optoanläggningsdelar, teknikbyggnader samt radioinfrastruktur i form av master och torn.

När det gäller aktivt tillträde samarbetar Vattenfall Eldistribution med ett annat bolag inom Vattenfallkoncernen för att bedriva operatörsverksamhet gentemot grossister. För detta ändamål är en särskild del av Vattenfall Eldistributions bestånd, främst en delmängd av den passiva infrastrukturen som beskrivs ovan, avsedd. Även passivt tillträde, exempelvis svartfiber, erbjuds redan i dag inom ramen för en etablerad verksamhet, vilket bedöms vara förenligt med eventuella förändringar i regelverket.

De delar som inte ingår i operatörsverksamheten bör enligt Vattenfall behandlas som elanläggningsbeståndet där Vattenfall Eldistribution på olika sätt är restriktivt mot tillträde. Vattenfall konstaterar att risker föreligger, men noterar samtidigt att betänkanudet verkar inkludera ett resonemang kring detta som borde medföra låg påverkansgrad.

Betänkandet lyfter många aspekter gällande den "centrala informationspunkten". Här ser Vattenfall att det är svårt lämna en rimlig riskbedömning om hur det påverkar bolagets verksamhet. Som kontext kan nämnas att information om Vattenfall Eldistributions passiva infrastruktur omfattas av minst en säkerhetsklass där extern tillgång till dessa data ska förhindras.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden